

Toespraak Paul Beliën op de startmeeting van VLOTT 23/11/2005

Antwerpen is de bakermat van elke succesvolle politieke beweging in Vlaanderen. Denk aan de Volksunie, Agalev, het Vlaams Blok. Zelfs de VLD hield hier zijn stichtingscongres.

Ook het Vlaamse liberalisme heeft zijn wortels in Antwerpen. Men zegt terecht dat het Jan-Frans Willems was die de Vlaamse Beweging stichtte. Na de repressie van 1831 verbleef Willems in verplichte ballingschap in Oost-Vlaanderen, maar voordien was hij stadsarchivaris in Antwerpen. Deze stad is zelfs de bakermat van de republiek der Nederlanden, want na de val van Antwerpen in 1585 week de helft van de bevolking uit naar het Noorden, waar de liberale traditie van de Nederlanden werd voortgezet en van waaruit ze zich verspreidde tot de Verenigde Staten van Amerika toe.

Het is niet mijn bedoeling hier een chauvinistische lofzang op Antwerpen te houden, maar wel op het Vlaamse liberalisme, dat diepe wortels heeft en dat hier vandaag, nu VLOTT boven de doopvont gehouden wordt, eindelijk lijkt te zijn thuisgekomen.

Hoewel de wortels van de Vlaamse Beweging in het liberalisme liggen, heeft Vlaanderen, met uitzondering van de Antwerpse Meetingpartij in de 19de eeuw, nooit een Vlaamsgezinde liberale politieke partij gehad. Het partijpolitieke liberalisme vereenzelvigde zich met anti-klerikalisme en met België. Het Vlaams-nationalisme begreep nooit dat vrijheid ondeelbaar is en dat economische vrijheid de welvaart creëert die een volk evenzeer nodig heeft als politieke vrijheid. Het zocht zijn heil in zg. “solidarisme” en “sociaal-corporatisme” en wilde van het onafhankelijke Vlaanderen aldus een klein België maken.

Toen de VLD opgericht werd, koesterden velen – waaronder u allen, Hugo, ikzelf en duizenden anderen – de hoop dat die partij aansluiting zou zoeken bij het rijke liberale verleden van ons volk.

Eens waren de Zuidelijke Nederlanden de rijkste en =meest welvarende regio van de wereld. Hier bestuurden de stedelingen zichzelf, hier lag de bakermat van de republikeinse gedachte waar een vorst niets te zeggen had, hier ontwikkelde zich het burgerlijke kapitalisme, met de eerste beurs ter wereld, hier ontstond de traditie van de beperkte overheid die de burger zijn vrijheid gunde.

De VLD beloofde een partij te worden in de oude Nederlandse traditie, waarbij de moderne Angelsaksische traditie naadloos aansluit. Omdat ik goede contacten had met de Britse conservatieven en de Amerikaanse republikeinen en omdat Verhofstadt beweerde dat hij een partij wilde oprichten met als grote politieke voorbeelden Ronald Reagan en Margaret Thatcher, vroeg hij mij veertien jaar geleden om mee te werken aan de omvorming van de PVV tot VLD. Op vraag van Verhofstadt moest ik zelfs proberen om Gerolf Annemans te overhalen naar de nieuwe partij te komen. Het zou een partij worden die de idee huldigt dat de staat er is voor de burger, en niet de burger voor de staat.

Helaas, Verhofstadt liet zich door België kopen. De VLD ontwikkelde zich tot een partij in de oude Belgische traditie. Omwille van de carrière van ambitieuze politici diende men het establishment, waarin de belangen van het Hof voorop staan, de bestaande evenwichten, de dictatuur van de vakbonden, de miljardenstroom van Vlaamse belastinggelden die Wallonië in staat moet stellen zijn socialistische model overeind te houden.

En zo verloochende de VLD zowel Vlaanderen als het liberalisme en vernietigde de partij uiteindelijk zichzelf. Wat moet een politicus die het meent als hij iets zegt, die begaan is met Vlaanderen en het liberalisme, die bovendien een Antwerpenaar is, wat moet zo'n politicus dan doen?

Hij kan niet anders dan zijn plicht doen en te staan voor datgene wat hij zegt dat hij is: Vlaams en liberaal. Dat is wat Hugo Coveliers heeft gedaan, en dat is de reden waarom hij uit de VLD werd gewerkt.

We staan op een jaar van de gemeenteraadsverkiezingen en anderhalf jaar van de volgende parlementsverkiezingen. De regeringsgezinde pers beweert dat de VLD een nieuwe adem heeft gevonden nu ze het zogenaamde generatiepact lanceerde, de vakbonden daartegen in staking gingen en het Vlaams Belang warm en koud tegelijk blaast over deze problematiek. Bartje Somers put hier goede moed uit, maar een week is een eeuwigheid in de politiek, en er zijn nog 50 weken te gaan tot de volgende verkiezingen.

Vandaag reeds schrijft Mark Deweerdt – terecht – in De Tijd dat de regering alweer te veel toegeeft aan de vakbonden. De “verfijningen” die Verhofstadt in zijn generatiepact heeft aangebracht, “zijn toegevingen aan de vakbonden,” schrijft Deweerdt, “boter aan de galg, (...) in de beste neo-corporatistische traditie.” Wanneer Di Rupo straks met een of andere eis afkomt, zal Verhofstadt opnieuw door de knieën gaan. De belangen van de VLD, van het liberalisme, van Vlaanderen, zijn immers ondergeschikt aan die van Guy Verhofstadt.

Een liberale herbronning in Vlaanderen is nodig. Het is nu of nooit indien men het liberalisme in Vlaanderen wil redden van diegenen die het aan het vernietigen zijn. Ik wens Hugo dan ook veel succes met de politieke beweging die hij vandaag ten doop houdt. Ze is geworteld in een groots verleden. Ze vult een pijnlijke lacune, want Vlaanderen is sociologisch rechts-liberaal of “conservative” zoals de Engelsen en Amerikanen zeggen. Grijp de kans, Hugo, en geef Antwerpen en Vlaanderen waarop het recht heeft: vrijheid en democratie.

23/11/2005